

MA

IRODALMI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bpest, V. Visegrádi-u. 15.

Szerkesztik:
KASSÁK LAJOS és UITZ BÉLA

Előfizetési ár Magyarországon:
Egy évre 10 K, félévre 5 K.

TARTALOM: Bohacsek Ede: Ceruzarajz. / Barta Sándor: Telep (vers). / Kassák Lajos: Strindberg Vallomásairól. / Mácza János: Egyfelvonásos játék. / Máttis Teutsh János: Eredeti linoleummetszet. / Ujvári Erzsébet: Próza 8. / Szélpál Árpád: Attak, Az ucca este (versek). / Pátzay Pál: Bronzszobor. / Pór Nándor: Egy harapás élet (novella I.) / Joel Béla: Három vers.

III

3

BOHACSEK EDE: Ceruzarajz

Ára: 1 korona.

TELEP

Karfios szusszal a gyárkémények,
körbeacsorogják az eget.

A trapézos udvarkák fölött
a felhők elkarvajkodnak,
amíg a szélvakarcs (tornádozik már az óceánon)
viharba nem paskolja őket.

De az asszonyok
addig föléhadásznak a lábosoknak,
(üresség, pofon és szitkok affinitása)
a kölykök zsokezva bégetnek a korlátokon,
amíg három pofoznivaló beledagad a vasrozettákba,
mire a suszter, a szabó és a lakatos felesége sirógör-
csösen kirepesztik a vasat,
felkapják az ellilult kölyköt,
s behajítják a szellőzetlen szögletekbe, mint a tésztát.
És a sivalkodásban újra nekitérdelnek a behordott
padlóknak
(vér — lugkó és gyomorgörcs $H_2 O$ ja)
a négyzetnyi szenny pedig megnő a tériszonyos falat-
lanságig,
és behörög az ájulatba.

De ezt sem lehet sokáig.
A meredt halálból
a szomszédasszonyok ecetes korsókkal,
— Hordók! Hektoliterek! Nem! Nem! Menjetek! —
visszacibálják őket a négykézlábra.

És újra nekivadulnak a csöbröknek,
nekimarjulnak a döglött sparhertoknak,
és megint a gangok, a kölykök, a másik,
hogy hisztériásan kirontsanak
s vijjogva egymáskontyába denevéreskedjenek,
(a teregetés — földalá — mosógöz)
az idő egy billiomoda az ok.

Este a férfiak miattuk mennek egymásra a tüzes pizs-
kavasakkal,
a heringszagu késekkel,
de a hűvösre szalasztott szobákban ő alattuk ropog a
cihás bordázat is,
(kint suhog a szappantalan mosás) —
s vasárnap hajnalban az asszonyok is velük szuszoghatják
megbujt életüket
és estig bárgyun egymásraköngyökölnek a grádicson.

Ó Rendeltetés!
Ó Erény!
Ó Munka!
Dicsérlek!

Itt lakik a reumás suszter,
a vesebajos szabó,
a feltűdejű lakatos,
a nyomdász a vak,
az ács a süket
és itt laknak az asszonyok is, de ezek csak szívbjajosak.

Barta Sándor

STRINDBERG: VALLOMÁSOK

„Egy igaz történet az életből.” Több: szerelem,
patológia. Több: „egy ujkori titán revelációja.” És
így: egy nyavalygás himnusz, aki minden szekszuálításba
fulladt kifelé tehetetlenségét hazug kispolgári morállal
dekorálja romantikus tragédiává.

Szegény magyar olvasó, ha ebből a négyszáz
oldalas neuraszténiától csöpögös pamfletből akarod
magadhoz szeretni Strindberg forradalmas zsenijét,
köphetsz a nagy beharangozásokra, mert mondom, a
„férfi-vallás” torzonborz apostola helget egy fölgerjett
lajhával ismerkedsz meg — egy süket és vak fajd-
kakással, akinek hosszú tizesztendeig ült agyvelején
az utálatosan isteni némbor. Nagy hirbeli rokonságok
hamzsolatták föl velem a könyvet unalmaselső lapjától,
az utolsó oldal Krisztuskodásáig, ahol a szerző a
„fölvilágosodott olvasóhoz” apellál igazságosztásért.
Itéletet kér a szerző. De ebben a zöld (nem, nem vö-
rös) és parlagi hálószoza ügyben a legelvakultabb
szolidaritás elvén is aligha mondhat érdemleges igaz-
ságot az olvasó. S ha mond valamit, akkor Strind-
berget a „tragikus hőst” a gondtalan koituszaiban
„minduntalan megzavart” férfiasságából kifeledkezett
férfit kell gerincen bunkóznia az itéletével.

Hogy átlagban a nő olyan, mint ahogy azt a Val-
lomások élénk nyavalyogja, ezt tudjuk. De hogy ennek
az igazságnak a megmásítását nem *kisapás* lamentá-
ciókkal kell célba segíteni — ezt is tudjuk. S így a
józan, nemiségbe teljesen bele nem bolondult férfi
olvasó, aki végig háborogja magát a könyvön, a szerző
által agyonpofozott ibseni kékharisnya mellett Strind-
bergre is kilocsantja a kékharisnya elleni undorát.

Strindberg Vallomásaiban a világra híres nőgyü-
lölet nem egyéb szekszuális kielégületlenségéből sarjadt,
mániákus dörmögésnél, szánalmas félre harapásoknál.
Tajtékosan belekap a nőemancipációba, a mozgáloba,
amely a nő gazdasági függetlenítésére törekszik s
mint valami üződő bakkecske veri össze a bokáit „Né-
metországban, a katonák országában, ahol az apai jog
még érvényes, s ahol épen mostanában tiltották meg
a fiatalányoknak az egyetemrejárását.” A „mela lovag”
most úgy érzi, hogy megint erőre kap benne az asz-
szony gonoszságától elsenyvesztett férfiasság, „Egy-
idejűleg visszaadom sörényemnek is a régi szabadsá-
gát” írja föllengős pózzal és ezalatt valami avas német
panzióban ott zengeti a hangját a puhány szőkehusu
nőstények koszorujában, akik „nem igen rokonszen-
veznek Máriával” s így az „a háttérbe szorul.”

Aztán másnapok jönnek és ő, Strindberg megint
küzd, verekszik, s csak azzal sincs tisztában soha,
hogy mi ellen. Az akarata híján is özveguen maradt
éjszakáiról panaszkodik, (és mindig és mindig erről) a
megcsalt férj szarvairól fantáziál s elpanaszolja, hogy
érzi a jól megérdemelt halál közeledését, mert azt
már nem bírja ki tovább, hogy az „imádott nő” mi-
lyen gusztustalanul veti le az alsószoknyáját, hogy
milyen sokat alszik, hogy milyen nehéz a hálószozá-
jába bejutni és végül a maga szánalmasságának a
fitogtatására, mint legnagyobb érvét élénk teregeti fe-
leségének „az első születe alkalmával szerzett hibáját,

a mely a három következő szülés folytán még rosszabbodott s amelynek anatómiai kifejezéssel gátszakadás a neve.

Igy négyszáz betűpizkos oldalon keresztül.

Egy leigázott férfi szabadságáért verekvő gyönyörű életpéldáját vártuk és egy mazochista trónépítő lamentációit kaptuk. Nem tudok írni, amely a nőt magasabb piedesztálra szelvelegte volna s az ateisták makacs isten rugdosását is józanabb munkának tartom Strindbergnek ebben a könyvében letett »nőgyűlöleténél.«

Strindberg, mint abszolút magasabb rendűségről egy szolidáris férfi-vallásról fantáziál. Kiművelt esze állandóan a férfi uralkodó pozícióját éhezi, de minden érdekében elmorgott szava vérmes elégedetlenség a nő ellen, aki nem tud eléggé hatalmassá fajulni az ő gyönyörűségére. Ha Mária néha nem lusta a karjaiba ereszkedni bálványának — ő kiskölykösen boldog. Ha Mária valakire ráfelejtkezi a szeméit — ő kétségbe van esve, hogy neki már nem marad semmi a »gyönyörűségéből.« Otromba fatuskó lenne az, de nem asszony, aki ezt a némi gerjedelmekkel ójtott kutyahűséget észre nem venné — s a maga kis előnyeire ki nem használná. Vagy talán nem éppen Strindberg állandó kéjködőkön át bandzsítása, szekszuális titkok után szaglászása igazolta helyessé Mária gonoszságát ismerőseik előtt? A végtelenül hosszú írásban Máriával egyszer sem találkozunk, mint a féltékenység bolondjával, egyszer sem halljuk, hogy maga fölé dicsérné a párját, (s ez talán nem is rosszabb mint permanens védekezés önmaga lealacsonyítása ellen) Strindberg azonban exaltált rajongással mindig az asszony »gyönyörű« karjaiba kívánkozik, mindig a maga robotos élete fölé isteníti.

S hogy ez az asszonynál bűn?

S hogy ez a férfinél erény?

Tul a *leghitványabb* egoizmuson mindkét részről már csak frázis. De Strindbergnek ebből a csomópontból sugárzik világszemlélete és ezt a fundamentumot nyálgázza be a polgári férj moráljával. Mintha végig, ezüstlő ökönyálban gázolnánk át a könyvön. Vádakat emel s az okok legombolyítása után mindig önmagára zudítja vissza az ítélkezést. És elsősorban a férfiktől, mert Strindberg »férfi-vallása« mindig őket dicsőíti alulra.

Milyen alapon itélem el a szabad érvényesülésnek azt a formáját, amit jó konjunkturában a munkás a munkaadójával szemben, a nagy munkahiányos időkben a munkaadó a munkásával szemben erőszakol ki a maga előnyére?

Az emberszeretet, a közös megértés alapján!?

Szentimentális utópia!

S ugyanígy a szerelemben is. Hogy Strindberg fölé furiának magasodott Mária, annak nem az asszony gonoszsága, hanem a férfi pipotyasága az oka. Az elsőnek szekszuális gyönyörökért jóleső igába alázkodása nélkül a másik sohasem kaphatta volna olyan emeletre magát, hogy erősebb és okosabb »ellenfelének« nyakára tehesse a lábát.

Strindberg (s valljuk be) mint a legtöbb férfi állandóan fölgerjedt nemiségén át látja a nőt s ezt nem is ügyeskedni eltitkolni.

Igaz! Ez a Máriáknál is így van. De mennyivel

okosabban értékeli őket föl a nemiségük s játszani tudják a közömböst a legveszedelmesebb pillanatig, hogy annál falánkabbá ingereljük himjeiket, mint egy megbódult farkát.

Az asszony olyan férfi mellett, mint a Vallomások Strindbergje soha sem kap, mindig ad és tudatosan. S ő, mint a szekszuális játékszer, soha sem lép fel jövődő párja előtt olyan igényekkel, mint a föltétlen szüzesség s multi pletyka nélküliség — és ezt megint tudatosan és bizonyosan a saját »erényeinek« a kiemelésére.

Hogy mennyiben helyes ez így?

Esztétikátlan!

És ezen a ponton mutatkozik meg a nő határozott alacsonyabbrendűsége a férfivel szemben. A nő már fizikai adottságánál fogva kötetlenebb esztétikájú és kisebb egészséget igénylő, (ez egy) mint a férfi s csak egyetlen erőssége van a párja egész teremtvé ereje, minden romantikus hósködése ellen: istenévét tudja játszani magát a nálánál hatalmasabbnak.

S ha Strindberg komolyan csak a szabadgondolkodók és szociálisták utolsó előtti álmának gondolja a nő gazdasági fölszabadulásával járó egyéb kérdések maguktól megoldódását a páros életben, nem jelent többet, mint az ő diszpéldánnyá igazolását a szarvakra éppen jöveji erőtikus krejzlerosok és impotens mágnások között.

Mert (ez rájuk utaltságunknál tudni való) az asszony biztosan megcsal bennünket. Ha nem, ez a privát szerencsénk.

Azaz, egészséges fizikumú és normális észjárású férfit csak egyszer csalhat meg egy nő.

A többi sötétben maradt ügyggyel pedig úgy vagyunk, mint az ivópoharunkra kiszabott sorssal. Ezt a poharat, mert szeretjük az egészségünket, minden idegen száj bemocskolása elől, ha még időnk van hozzá féltékenyen elhúzzuk, ha bemocskolták iparkodunk a szemétre, vagy legalábbis az asztalunkról eisegíteni — de (mivel nem látjuk) gondtalanul belenyugszunk, hogy ugyanezt a poharat mindennap valami piszkos mancs »állendőre törülgesse« a szánkhoz.

S nálam, mint szintén férfinél csak ilyen pohár-ügy lenne a házias élet szekszuális problémája — a családi élet türhetségét pedig igen is, kilencven százalékban a gazdasági jobbléttől várom.

De Strindberg azért mégis csak tragikus férfi — visszaján a maga beállításának. Tragikus tizesztendéjéhez csak alkalmas figura volt az asszony, s ha ő nem is így számította ki, könyvének fölvilágosodott olvasói, akikben mindketten az eszes himnemiékre gondolunk, a *minden jobb családban megeshető történetből* csak azt az okulást összegezhetik, hogy milyennek nem szabad lennie a — Férfinek.

S végül ilyen szomorúan látom Strindberg Vallomásainak másik erényét is, amit »a merész őszinteség« címén glóriáznak a szerző homlokára. Ugy gondolom, az őszinteség nem mindig a merészség eredménye: néha a butaságé, néha a taktikáé — ezeken a négyszáz oldalakon csak a tehetetlenségé.

Kassák Lajos

EGYFELVONÁSOS JÁTÉK

SZEMÉLYEK:

a Lány

a Férfi.

Emberék — Színek — Hangok.

Szin: nehéz ívekben hajló barna függönyökkel határolt boltozatos építmény belseje. Lehet: templom-hajó, de a felszabadult komorlású színek, a függönyök fenséggel tragikus ivbe hajlása s az egyszerűség egységbe hangolódás tullendítik a templom fogalmán.

Jobbra, középen márványszürke, egyenes, nagy oszlopot stilizáló függönnytömeg. Előtte imaszámoly.

A háttér közepén bizánci ablak-minta elől hajlik el a függöny. A rés mögött világossárga selyem függöny szűri be a fényt.

Félhomály.

(a függöny felgördülte előtt):

Sötét nézőtér.

Mély orgonabugás távolról. Sulgosan lépdelő hangok, valami hatalmas lekötöttségben vergődők, melyek csak egy-egy pauzánál fonódnak bizonytalan egységbe, tompuló utánrezdülésekkel.

A zene gyöngye crescendóval teregeti szét az alapmotívumot.

Közben, nagyritkán, lágy akaratossággal kivergődő fölcsendülés: egy-egy lírai akkord, két-három hangba törve.

A főmotívum kibontakozott. Hatalmasodó bűgös, melybe hangfogós gordoukák sirják a melódia foszlányait.

A csellókat nagybőgők váltogatják, mintegy akaratos válaszul a lírai hangokra.

Aztán erőszakosan felzúg a lírai akkord három-négy taktusa, és

(a függöny felgördül.)

(1)

(Egy pillanatra csönd, melye belebug az orgona első tétéle.)

A Férfi fekete ruhában, lehajtott fejjel, maga elé meredve áll az imaszámoly előtt. Kezei összekulcsolva, ernyedten lógnak. Mozdulatlan, érzéktelen.

(Néhány mély akkord az orgonán. Alig érzékelhető hangfoszlányok kísérik a jelenetet. Téma: suttogó, mormoló, imádság.)

Gyászruhás nő jön balról; lopva, oldalvást felpillant a Férfire; és jobbra el.

(A zenekar mormolva imádkozik).

A pap (éles hangja): Deo gratias...

(és felbug az orgona. Ünneplés, lassu dícsének, a jeleneten végig decrescendo).

(Kis szünet, jön balról a)

Lány. Fiatal, szép, erős. Csillogó szemei vidámak, arcán az intenzív életet élők derűs emelkedettsége. Fehér ruhában.

Lány (a Férfit nézi. Biztosan megy előbbre. Szinte kiált a templom lenyűgözött áhitatában. A Férfi mellett megáll, lassan megfogja a kezét).

Férfi (felrezen. Pislogva néz a fehér jelenségre, ajkai megmozdulnak, aztán megint előregörnyed)

(— szünet. —)

(A „Tantum ergo” — erősen tagolt bevezető üteméből fejtődő crescendo az orgonán.)

Lány (szorosán a Férfi mellé áll; halkan, erős hangsúllyal): Tudom, mi hozta ide!... Tudom, miért jött!... Ne harapja a száját!... Akarom: beszéljünk!

Férfi (tiltakozó gesztus, mely kérdésbe lágyul).

Lány (gyorsan): Félek magától! — És félttem magát! Most már nem bánom! — most már nem engedem! (szünet; tagolva) Hallgatnia kell rám!

Férfi (mélyen): Imádkozom.

Lány (hevesen, tompán): Kihez? Miért? Kit akar?

Férfi (áhitatos nyugalommal): Imádkozzék!

(— szünet. —)

(Az orgona elhallgat. — A templomi csönd nehezen pihető zenéje.)

Férfi (az imaszámolyra térdel; homlokát összekulcsolt kezeire hajtja)

Lány (mögötte áll, dacosan, összeszorított szájjal. Vár. Majd hevesen, határozottan előre lép, kezét, a férfi felé, előrenyújtja)

(— most hirtelen belesüvit a csöndbe az oltári csengő hármias jele. A csönd zenéje szinte nyöszörög).

Lány (összerezzen, körül néz. Szemeiben, mozdulatain valami kényszerűség elleni dac; egy pillanatra lehajtja a fejét, aztán előbbre lép, úgy hogy a Férfi fölött áll. Fojtott, izgatott hangon): Hallgasson rám! — Mit akar!? — Csudákat vár!? Halottat támaszt!?

Férfi (megvonaglik)

Lány: Igen! igen! — Akarom, hogy fájjon! Hogy lásson! (erősödő hang) Imás önkívülettel gyöttri magába a hazugságot... nem! nem! nem szerelte!... nem igaz!... nem volt!... ki volt!?

Férfi (még jobban meggörnyed)

Lány... Ki volt?!... Fehér szobor!... Szép volt?... fehér szobor!! Halott!... Virág. Sápadt. És fehér! És beteg! Mit akart?... Mit szerethetett benne?... A halált!?!... A halált!?!? a halál fehérségét!?!... Nem igaz!... Tudom! tudom: nem szerelte!... Az életet sajnálta, az életet, ami nem volt benne! nem szerelte!... Az életet siratta, az életet vágyta, amit kilopott belőle a ványadt betegség!... és magából!!

(— szünet. —)

Lány: Magából! Hallja! Magából!!... Ember: élni kell!

(A zenekar akaratos ritmussal, görcsösen imádkozik).

Férfi (kissé fölemeli a fejét; halkan, erőtlően): Imádkozni akarok.

(— szünet. —)

(Az ima monoton zümögésébe itt-ott belevegyül egy egy ficánkoló hang)

Lány (föle hajolva): Tudja?... tudja ki vagyok én?

Férfi (halkan): Olyan messze van!...

Lány: Tudja, hogy az én életem viritott a halottas szobában?! az én életem fűtött?... Tudja?... Miért nem akarta tudni? Miért nem akarta látni!?

Férfi (mélyen): Olyan nagy a feketeség!

Lány: Tölem éltek!... Akartam!... Mert akartam!... Maga is!... Abból élt! az én életforróságomból! Az én életem színes virulásából!... Abból élt!... Én akartam!

(A díszszónoks hangok élénkülnek.)

Férfi (kis szünet után): Maga...

Lány: Én!... A teljesség bennem!... Az élet!... Aki nem engedi magára fagyni a jeget!... a halált!... Verekszik és sikong! és verekszik és győz! Győz: és nincs halál, csak élet; nincs tegnap, csak felejtés; nincs, csak öröm, és erő!... öröm és erő!!
(A díszszónoks hangok idegesen szaporodnak, és teljesen megbontják az egységet.)

Férfi (tompán): Igen.

Lány: Nincs semmi, csak az: igen!... A tagadás igenje, a dacé! és az öröm igenje.

Férfi (kis szünet): Igen... A maga élete... a magáé... És én?... És ő?... Az!?... hol van?... Miért?... És hol volt?... Ki volt?

Lány: Ó?!... Tölem élt! Mondtam!

Férfi: Igen. Mondta.

Lány: Élt: amíg akartam... Aztán egyszer nem adtam több meleget a halottnak, a fehérnek!... nem adtam!... nem akartam!... és meghalt... Én akartam!

(- szünet. -)

Lány: Maga mondta, hogy ne akarjam! A gyászba pólyált vágyával mondta! sügta! maga se hallotta... de én igen!... Én igen, és tudtam, hogy ugy kell lenni!

(- szünet. -)

Lány: Tudtam, hogy eltemeti, és értem jön!

(- szünet. -)

Lány: Miért nem jött értem!!?

(- szünet. -)

Lány: Miért hallgat?

Férfi (lassan fölemeli a fejét; szeliden): Miért kínozz?

Lány (gyors gesztus): Hogy fölébresszem!!

Férfi (határozatlan): Olyan jó... néha... aludni.

Lány (ránéz; heves): Vak!... (szelidebb): Dobja el a fátyolt: a multat! (a karszallagjához nyúl)

Férfi (erőtlenül elhuzza a karját: a szallagjára, majd a Lányra néz — és lehajtja a fejét)

(- hosszú szünet. -)

Lány (szólani akar, de —)

(Zengő fortéval felbug az orgona. Ünnepeles, erős himnus.)

(Játék: a Lány szólani akar, az orgona mindig a szava elé zug; összeharapja a száját. Ez a játék ismétlődik a himnus befejezéséig.)

(Az orgona elhalgat. Hárfák és gordonkák játszanak egy lágy női kórust.)

Lány (megkönnyebbülten felsóhajt): Jöjjön!

Férfi (felnéz): Hová?

Lány: Ki!... Ei!... Levegőre!

Férfi (ránéz, aztán lassan): Még nincs vége a misének.

Lány: Még nincs vége az álomnak.,* Tudom!

(- szünet. -)

Lány (hirtelen daccal): Mivel ébresszem hát!... Mivel?... A zengő testemmel? (szorosán melléje áll) A fehér ruhámmal?... Nézze: hogy ragyog! Hogy ragyog és világít ebben a sötétségben! A testem is! Dobogón, melegen, és élön mögötte!

Férfi (gyöngén összerázkodik)

Lány: Nem látja!?... Nem akarja látni!?

(- szünet. -)

Férfi (csöndesen): Beszéljen.

Lány: Szavakkal!?... Szavakkal ébresszem!?

... Ó!

Férfi (gyorsan): Nem, nem, nem!... Ne ébresszen!

Lány: Nem hagyom magát! (dacosan, öntudatos akarással nézi) Amíg tudom, hogy él!... Mert tudom! Tudom! És nem hagyom! Nem hagyom!

(- szünet. -)

Férfi (lassan): Adja a kezét.

Lány (odanyújtja a kezét)

(- szünet. -)

(Nyugtalankodó mélyhegedűk elegyednek a zenekarba, kemény, szakadozott hangokkal.)

Férfi: Én! Én!... Én magam akarok! Magam akarok ébredni!

Lány: Élmi!

Férfi: Élmi!... igen!...

Lány: Élmi! Élmi!

Férfi: Aludni is jó, néha; mélyen és szomoruan. És kicsiny magzatokat, fájdalmakat pólyálni... De élni!...

Lány: Semmi sincs, csak az élet!

Férfi: Csak az élet!

Lány (egészen mellette): Ébred már?

Férfi: Olyan sötét van.

Lány: Jöjjön!

(A női kar elhallgat. — Kis szünet. — Nehány erőlködő, gyöngé akkord az orgonán.)

Férfi: Még nincs... vége... a misének.

Lány: A szomoruságnak.

(- szünet. -)

Lány: Érzi?

Férfi: Mit?

Lány: A kezem.

Férfi: A kezét.

Lány: A kezem melegét!

Férfi: A kezét?!... Igen! A kezét!... Meleg! Él! Érzem!... érzem magát! (kis szünet után halkán, feloldódva): Magában érzem az életet!... És még soha, sehol nem éreztem! Nem tudtam! Nem láttam!

Lány (arcát felemelve, halkán): Köszönöm, köszönöm, élet!
(Az orgona elhallgatott. Üde gyerekkórus csendül fel a zenekaron. Templomi ének; de a gyerekek csak a hangokat érzik benne; a saját hangjuk tisztaságát, életét, és öntudatlan elevenségét, mely belecsendül a térbe és: önmagában, az életért él! — Lágyhangu harmónium ügyetlenül kíséri az eleven kórust.)

Férfi (hirtelen feláll): Hallod?

Lány (lassan): Igen.

Férfi: Érzed?

Lány (halkán): Gyerekek!

Férfi (ujjongó): Gyerekek! Gyerekek! Gyerekek! Lány: Kicsiny drága bogárkák, akik az életet dalolják!

Férfi: Az életet!

Lány: A miénket!

Férfi: Az élet himnusza! Az élet himnusza!

Tavaszi virulás! Életbevirusás! (allelujás gesztus; a gyászszallag karjáról a földre hull).

(A kar erősödik, tisztul.)

Lány (lehajtja a fejét, boldogan sir): Drága, drága gyerekek! Drága, drága élet! Felébredtél!

Férfi (erős): Felébredtem.

Lány: (az ablak felé emelt arccal): Jőjj!

(Az ablakon beragyog a nap).

Férfi: A nap! gyerekek! nap! . . . (átkarolja): Jőjj!

Lány: Igen.

Férfi: A napfényre!

Lány: Gyerekek közé!

Férfi: Az életbe!

Lány: Az életbe!

(egymásba karolva indulnak az ablak felé. Amint a háttér elé érnek, a függöny lassan, ünnepélyes lendüléssel kettéválik.)

(II. Változás.)

Az oszlopfüggöny félrehajol, a kettévált háttér teljesen szétmegy.

Szin: Liláskék körhorizonttal bezárt tér. Az előbbi fal helyén két citromsárga függőleges függöny, attól jobbra-balra egy-egy narancs vízszintes sík. Hátrább két piros, függőleges függönysík. A két első között hátrább okkersárga vízszintes. (A vízszintes síkok mögött egy-egy lépcsőfokkal emelkedik a szinpad padozatszintje) Hátral, a körhorizont előtt, állatszó vilá-

gos piros elhajló függőpár. A II. függönysík mögött, főt, spirális vonalban hullámzó halványkék függöny.

Gyászruhás nő (jön jobbról, alázatos, meggötört görnyedéssel. A szétvált háttér fénye előtt egy pillanatra megáll, valami öntudatlan vággyal felnyújtózik, aztán ismét visszagörnyed, és lassan el balra.)

(A karból teljesen elmaradt a harmónium: most felszabadultan, friss ütemben zengi az előbbi éneket.)

Lány és Férfi (egymást karolva mennek a függönysíkok közt, el-eltűnve, előbukkanva, lassan, biztos ritmusú lépésekkel.)

(A gyerekkorú kiszélesedett, s az előbbi énekből lassu átmenettel témát cserél. Már diadalmas ujjongás, jókedvű sikongással, ment minden templomi komolykodástól, de az élet öröms komolyságával súlyos; — forró és eleven hangzavart; egy ébredő élettömeg harogó szinfóniája)

Lány és Férfi (kis időre eltűnnek egy sík mögött).

(A zenekar elérkezett a főtétel teljes kibontásához.)

(A szin egy-két pillanatig üres, és a sok, erős fényben már szinte égnek a függönyök szinei.)

Lány és Férfi: összefonódva, ragyogva állanak az utolsó függöny előtt.

Minden fény, minden szin, és minden hang rájuk ömlik.

Es minden vidámsága az életnek.

Mácsa János

MÁTTIS TEUTSCH JÁNOS: Eredeti linoleummetszet

PRÓZA: 8

A napra gyertyázott hordók szalagos testtel gurultak.
A lovak bekötött szemmel forogtak a kút körül.
Térdük néha a föld felé csuklott.
A zöld rendekbe sárga meg vörös karokat dobál
az ut egymást érő teste.
A dombról hamvas ölekkkel asszonyok jönnek.
Szemük tükrében a csodaszagú szőlő fűrtösödik.
A legények szája már sokszor a csapra talált s most
vályuba rakják égő fejük.

Hé!!
Hordót!!

Csak a gazda ül a fa alatt ilyenkor is tétlen.
Ül.
Néz.
Szája cserepesre pattog.
Feje az ölébe vergődik, hogy süketre fojtja a fülét.
Mert a lányok nevetnek.
Örülnek, hogy a párjuk cseresnye belül szája rájuk
kivánczozott. Örülnek, hogy a másik szemétől
lesz csiklandós a testük és barna mellükön a
legények karja öt felé virágzik.

Riska!
Te!

Mikor az ő tengerét is várta valaki és örült az
ölenek, ha a fejét párnázta.

Te!!!

1916.

A hegyek széles hátát hiába mászták. Csak ő ért
a tetejére.

Mire jó!?

Hogy ő volt az ezred első hőse.
Ha nevetés jön a nyelvére, sárga karjukat a szívük
alá támogatják az öregek.
És ha a lányok neve a szájára akad, azok ijedten
a földig hajolnak. Csillogó szemüket homályosra
veri a nézése. És sir a szájuk, ha csókra
kivánja.

Igy!!

Mert a király és a haza.
Két ölelő karját értük temette.
És hiába.
Hiába.
Mert az asszony bokája meg a melle ringása.
Minek?
Ha nincs mivel magára pólyázni.
Minek a must, ha szüretkor mást szagosít?
A föld? A ház? Ha a sárga magját és a mintás
kaput más karja zárja.
Minek az asszony az ágyba, ha a fallal hűti a testét?
Az isten, ha már keresztet se vethet?
És ő?

Az anyja is csak sirni tud a láttán.

Százötven!
Vizet!!

A legények. Karjuk árnyékával hűsítik a lányok
égő bőrét.
Neki csak a térde hajlása az öröm. És az, ha valaki
torkára sajnálja a bort.

De hová?
Pest?
Ott is!

Az ápolók irgalmas nézése. A haldoklók átkot
szóró szeme. S az ingük fehér koronája ha
egymásra hullott.
És vasárnap. Kint. A ringlispil forgása. Estig-nevető
lányok. Meg a csodákhoz kigyozó sárkány.
És ő a fehér ágyak között sárgult.

Hej!

Minek az örök téflenség?

Hordót!
Hé... hé!!

Fölnevetett.

Mert az eszét örömré szurkálták a szavak.

Tűz?
Kés?
És senki se látná!

Hangos énekléssel a ház felé indult. Szokott mozdu-
lattal a kulcsot kereste.

Na!!!
Mi az!!

Két csonka válla szúrt a szemébe.

Ó!

Egyenesre nyújtózott.

De mivel?
Mivel?

Fülét fájósra verte a szó. Szíve a gyomrába szaladt,
ott dobogott.

Mivel?!

Mintha valaki kézre emelné. Még látta, hogy a lányok
koszorus homlokán, mint fűzött vércsöpp csillog
a szőlő.

Mi—i—ivel!!!

Aztán vizes hajával sárosra verte a földet.

És semmit sem látott.

Pedig.

Valakit, mert most lett asszony, betegre csókolnak.
S a legények, hogy szabad legyen a tánc, az öregek
szemére már fekete mákolajat csöpögtetnek.

Ujvári Erzsé

ATTAK

Mégis nekidüledten a hideg késének
álljunk hát
és ha volt lábunk eddig járt uton kényelmeskedő
járásba lustulni
kövesedjünk most az ucca kövéhez.

Van két karunk
testünkről fityegő kanál
és piócák sárga emeltyüje eddig,
most akaratumk kivetett pányvája legyen
akasztózsinegnek is jó erős kötél.

És legyünk vérünknek expresszvonatja
páncélautó a lefonnyadt husunk
gépfegyvergolyók zsinórja a belünk
tüdőnk sikollyal tele arzenál
most!
most!
nekifeledkezett.

És lehetünk rongyok vagy dögök a dögön
és kimérhetik majd pár garasért a husunk
vagy rámeszelhetik házuk falára
beoltott hitünk kifolyó skarlátját
mégis . . .

AZ UCCA ESTE

A sötétet kidobták
s most az utak bőrét lehasalva nyalja
duhaj kurjantások² kortyognak gyomrában
és a villanyóra piszkáló tüjére
visszakalimpál

És birkózik a
boltokból dúsan kirendőrösködő
gázlámpákból sárgán csurogó csepegő
fehér prémesbundás vigyorgó világgal.
Rángatják az uton
járdáról lerugják
míg a kocsit közepén meg nem kapaszkodik
a villamosvasut leragadt rudjában.

Valahonnan
a messzi torkából hangok utaznak
a telegráfrót zug mint a megpörgetett csiga.

Sapka aranygombja beleárkolódik
hátraszegett fejnek homloka husába.

Az uccasarkon valaki illegeti magát
levéknyult testét kifeszítgeti,
Hej, vékony lepedő szurós szalmazsákon

Hej, hideg párnának a kirakat lépcsője
az ég paplana alatt beduhajkodik a szél

Valaki
fáradt révedező ember
az uton megbotlik
és mint kitarult testü lihegő nőstényre
ráomlik a sötét jó husos hátára.

Szélpál Árpád

EGY HARAPÁS ÉLET

I.

A vonat halkán sikitozva kényszerítette magát
előre.

Szemébe a maszatos ablakon át folytonos vetü-
letben tükrözött be a békanyálas, hideglelezes vidék...
Milyen jó így magába éreztetnie, ahogy törpül, zsugo-
rodik ponttá az esőtől és naptól vörösre pernyélt tem-
plomkereszt; válik mázolt, halkított foltta a kastély.
Csakhogy elszakadhatott tőle! Pillái mély élő karikák-
kal függönyöztek el a szaladó barna dúcokat. Minden-
kitől takartsággal, anyáskodott a melle az éjszakásan
meleg támasztóhoz . . . érzett férfiközelséget, önfeladt
ölbekapást . . . Ajkát repedtre éresztette a kívánczóság
. . . bordái közül felszabadult egy hosszú lélekzet eler-
nyedt negativuma.

A vonat nagyokat sikoltozott a sötétben.

II.

A Terasz: nagy baromfiudvar; rózsaszín félgöm-
bök: sok kotlós tyúk s alattuk tehetetlen, gyengeinű
jártányi csirkék: bujtak egymáshoz a csoportok. Kur-
jantott a zene és jöttek, folyton jöttek és senkise
ment: és krúgtak az asztaloknál és majszoltak . . . és
lent kacásztak egymás mellett és párnásan egymáshoz
dörzsölődtek . . . viháncoztak és hajlotgok és karjuk
lendülésével szinestarka picinyke papiroskákat küldtek
a levegőbe és a lányok fodros blúzaiba . . .

Jártak ketten: két fiatal katona; unott szemük
keresett valakiket, akik az övék . . . „Ugy-e, hogy itt
vagyok“ és nem láttak senkit; szurkos feketeségbe
borult a látásuk; elborította a fejüket, a mellüket, s a
szájuk nyilásaiba is becsintalankodott néhány zöldpiros-
kék papírkerek . . .

— Ni . . . ni . . . maga az? — a hang megrekedt
az emlékezés iszapjában . . . — Hozta isten!

— Barátnóm . . .

— Örvendek . . .

. . . Kielégült négy ember . . . Nem kívánta egy-

előre a hulló — hullajtó táplálékot. Eddig hideg kellemesség, most langyos örömösség folyt, partosodott bennük.

... A Terasz mögött néhány villanó sárga puffokat köpködött maga körül. Nagy hársfák öblösen árnyaltak a padok fölé.

— Hogy került megint vissza? ...

— Úgy ahogy mondtam. Két hét elmúlt, visszajöttem és holnap megint el.

— Irénke ma jött csak?, mert eddig még nem láttam itten.

— Ma jöttem, de én már láttam magát.

— Hát mindig csak egy pillanatra?

— Mit gondol, olyan könnyű otthagyni a házat? Az anyám beteg és itt kell lennie. Az apám katona. Nem úgy vagyok, mint az Irén... Az apja hadsereg-szállító, ő az anyjával hónapokig itt lehet. Én örülök, ha egy vasárnap délutánom jut.

A fiúnak az anyja ötiött az eszébe: a majoránna-szagu sekheréi a kis bakonyi faluban.

... Mentek... a zene illuziókat permetezett rájuk... Dobálták újra a konfettit és lábaik alól por szállott köröttük. Hirtelen belekapcsolódtak a tömegbe, elfelejtették egymáshoz tartozásukat. Hajoltak jobbra-balra. Szaladtak mások után; nevettek; kacagást csipkéztek a dobásaik után. Nem volt részükre senki és még egyiknek a másik se... és mégis ott mentek egymás közelében... és mindenki az övék volt.

— Látott már engem? Lehet; sokfelé jártam már életemben. Talán Komáromban, Győrben, vagy tán Szegeden?

... Sörényes haj táncolt egyet erre, egyet arra.

— Hát talán Újvidéken?

— Maga csacsi. Álmaimban!

... Még soha nem ütötték pofon, de most belepirult az arca a vágásra: agyára rácsöpögött valami hideg folyadék az öntudatnak: itt játék indul, furcsa valamiesség...

— Álmaimban láttam egyszer magas férfit, szőkésbarnát, finombőrűt, lágy, durva beszédűt. Most mikor magával összetalálkoztam, úgy érzem, maga volt az. Maga, ha esze volna, vagy ügyes hozzá, sokat érne el nálam...

A színház mellett kék folt... nagy sötét kékség... Se fény, se hang, se mozgás, csak csönd... s egy pad... leültek...

— Ha ügyes lennék?!

Kezükből átbizsergett a vérük, összekacagott bennük valami hajrázóság... egy kézcsók... még egy... aztán a lány megkapta a fiu fejét... Csók... csók... örült játék... tüzelő kékség... se fény, se hang... mozgása az életnek a csöndben... mi lesz?! ... mi lesz ebből?!

Csók... csók és csönd... meg kékség... Odahallatszott halkan a zene... a zaj... és piros volt az arcuk... és szóltanul fuldokolt bennük a pillanatnyi egymástkivánás.

III.

Némaság, mozdulatlanság terpeszkedett széjjel: parolázott a bokrokkal és csendes sugdosásra bizgatta a zöld nagy kontyokat. A Vág lustán tekerődött a hid felé. Fehér kavicsok csikorogtak néha. Meszelt vaskarók álltak függőlegesen, kettő hosszú-hosszu, derékon meg agylágyon szurta át őket és szaladt párhuzamosan, míg összeért a sötétség végtelenjében. Lóca, rajta két puff, himbálódzó női lábszárak, katonasapkák, de minden csak mázolt foltban, kékesszürkén, feketébeajlón: strand.

Az emberekben foszforeszkált a nyugalom meg a kíváncsiság. Tört szavakban türemlett ki hullámosan a szájakra:

— Olyan ábrándos ma, mintha az éjjel pezsgőzött volna. Nem gondolná, hogy öleg lehetne?

Fáradtan pihente az éjszakai marhaságokat két férfinézés s keresvén a lány szeméit a közelségben.

— Könnyű magának. S maguknak lányoknak könnyű egyáltalában. Úgy játszanak velünk, mint a porcellánbábukkal.

— Szegény fiuk... nevetés kuncogott a fülekbe

— Nem, szegények talán nem.

— Ügyetlen vagy — férfihang, jólesettség, biztonságos nyerdő.

— Lehet...

A lány közepén. Két férfi oldalt. Karok sövénye, izmok egymásbakulesolódása. Arcok tüzenek páráztató dörzsolódése kavargott, habzott jobbra — balra — közepre... közepén a kis gözemelyű forgatta magakörött a két sulykot az éjszakában.

IV.

Valaki: férfi kinyitja a szekrényét, új mosott ing — alsót vesz magára... újra lefekszik... néz és vár: jön-e?...

Valaki: asszony... selyemszoknya... violailat... puder... rágja a száját.

Érzik, tudják egymást. Ideges várakozások visszahangoznak bennük... felhat... tíz perc... öt...

Valaki kopog. — Valaki szakgatottan ereszti a levegőt az orrán át a tüdőbe...

Valakinek remeg a keze a kilincsen. — Valakinek vibrál a pupillája a rózsaszintől és mélyül a szemé alatt barna karikagyűrűje a kielégülés sóvárgásának...

Valaki bejött. — Valaki felugrik az ágyban.

Valaki nyújtja a kezét. — Valaki meleg párát harmatoztat a keztyűjére...

Valaki... valakin pattant a blúzkapocs. — Valaki vár... mindjárt... mindjárt nálad leszek...

Korgott bennük tegnap felköltött éhsége az egymásévalóságna. Idegeik ugrándoztak, mint parányai a sárga rézlemeznek, amikor a Royal, vagy Thermia fópincére üti — üti és hívja jóllakatni a fürdőző, iom-

pos nyáját. Szerettek volna ők is jóllakni... enni, zabálni a másikba önmagukat... Nem lehet, a férfihez nem... *nappal!*... S most, kérdés, nem jöne-e haza valaki az ő lakására... lekókadtt a keze, elerngedten alighogy bírta magát... még jó must az ő vére... mégis valamit kell tennie... feje zúg... szédül... mintha a forrás ki akarná vágni a dugót az üvegből...

— Rózsi, borzasztó, nincs véletlen egy aspirin nálad? és magánál Göncöl? ... Meg kéne mosdanom legalább. Nem jösz haza Rózsi? ... Persze, nem... Na jó... Ezt nem lehet kitartani. Ez az örült idegeség! Jőjjön Göncöl kísérjen el... majd megvár a szálloda előtt, vagy a foyerban... És ha nem jönnek ki, Rózsi, mikor jösz haza?... És az Irén... Csak rendesen?... Akkor talán még kijövök.

És megindultak, egymáshoz huztak... mint rossz lovaknak, dörzsolódott a lapockájuk... és már előre tarajosodott a szügyük és néhány perc múlva félön remegték át az időt... rendesen: az tíz óra... gyorsan — gyorsan... most nyolc. Kilencre újra kinnlesznek a parkban...

V.

A messzi székely falu kábult benyomása fekiúdt az öntudata előtt. Valamikor, mikor lentjárt, mint gyepek, otromba sziklatestek között. Mintha bordélybéli lány heverészett volna rozoga-recsegő kanapén és meztelen lábaszárát huzta volna a combjai mellé. A térdek pedig felmeredeztek a hámlódó szobafestőre... És ez a hasonlat!... Valahogy egyszer sok-sok ilyen képet talált a bátyja szekrényében és akkor... akkor gondolt erre a hasonlatra. És akkor nevetett maga is, ahogy a falu helyét meghatározta a hegyek alján, a lábak között... A házakon nincsen kémény, lassan-lassan szitálódik át a cserepes tetőkön aszobák benső melegségének párája és a Küküllő felől közibük vág néha a sipító hideg... És ez most mind és a mult-kori ölekezések mámorossága és a vonat ábrándosító csicsilkázása és még sok más mi nagy és mi kicsiny és mit átél, mindenségével és agyával és képekben és vérlüktetésekben... most mind-mind zsihasztóan és senyvesztően és halk aligéreződő ritmusokban ott: az öntudatán kívül, de őbenne benn: meleg, homályos érzéseim keresztül át szivódik az idegeibe... és becsapódik közéjük a kételyes tisztánlátásnak hideg, zuzmarás áthuzó levegőjével...

— És a Sanyi sem tudott volna délelőtt odamenni!... Neki ép most kellett, mert tudta, hogy künn vagyok és magukat várom... Nem igaz, hogy ép most kellett...

— De Irénke! csak nem szerelmes abba a fiuba?! ... és ha igen, hát csak megbocsáthatja neki, ha később jön... mert igazán ma nem jöhet korábban.

(Folgt. köv.)

Pór Nándor

LELKIISMERET

1 = 3 = 1

Isten — atyafiúszentlélek — Isten,

Én —

szemben, akibe születtem s azóta reágrimaszkodom;

kedvrontó büze a sima-mocsárnak

én —

reánevetni s ő visszanevet:

az én lelkiismeretem.

ELÉG (1918)

Lerángatni dühünket a beteljesülés agyoncibált,
véres lováról,

égett szőrén a rángás,

beleink kifordulásáig

s amíg csak önmellét veri,

öncsontját törí az önkivület:

elég! elég!

IDEÁLIS

Önfejűség volt kezdettől fogva,

álarc idegen formák tükrében,

tetszetős:

felejteti, hogy vigyorgok, mint a többi.

Vér, szép, isten, szív, asszony,

lángész, Páris, társadalom,

korszakos sakkockái beképzésemnek,

akaszkodón reájuk:

láttam-e őket?

Magamban s kitértan ráégetett üvegfestés
volt:

szertemállva a ittlelvőségek királyvizében.

Joel Béla

Felelős szerkesztő és kiadó: KASSÁK LAJOS

PROPAGANDA

A „MA” tulajdonosai írók és képzőművészek s így lapunk támogatói nem egy üzleti haszonra alakult vállalat tőkéjét gyarapítják, hanem közvetlenül segítik művészi programjuk érvényesítéséhez azokat, akiktől művészi értékeket kapnak.

Felhívjuk az irodalom és művészet barátait előfizetésre és a támogatás olyan módjára, mely nálunk ugyan szokatlan, de a külföldi kulturaközpontok művészi életében régóta ismert.

A pártolás eme formájához vannak egy évi időtartamra vonatkozó pártoló tagsági jegyek és vannak állandó érvényűek. Egy évre vonatkozó jegy ára 20 korona, állandó érvényű jegy ára 200 korona.

A pártoló tagsági jegyek birtokosai a tagsági jegy érvényességi időtartama alatt

külön előfizetési díj nélkül kapják folyóiratunkat, evenként egy művészi értékű műlapot kapnak ajándékkul, kiállításainkra egy ingyen belépőjegyet kapnak és egyéb művészi vállalkozásainkban is hasonló kedvezményekben fognak részesedni.

Akik csak az előfizetési díjat küldik be, (egy évre 10 K, félévre 5 K) a felsorolt kedvezményekre igényt nem tarthatnak

A „MA” kiadóbizottsága.

Megjelenés dátuma 1918. március 1. A lap minden cikkéért a szerző felel.

A „MA” könyvei:

A „MA” első lírai antológiája (György Mátyas, Kassák Lajos, Komját Aladár, Lengyel József verseiből) ára 4 korona. Amatőr kiadás eredeti met-szettel, az írók aláírásával, ára 10 korona.

Garda József: Valaki játszik velük (dráma) ára 2 korona.

Mácza János: Modern magyar dráma (jegyzetek) ára 2 korona.

Kassák Lajos: Éposz Wagner Maszkjában (versek) ára 2 korona.

Kassák Lajos: Isten Báránkyái (három egyfelvonásos) ára 3 korona.

Kassák Lajos: Életsíratás (novellák) ára 3 korona.

Komját Aladár: Kiáltás (versek) ára 3 korona. Amatőr-kiadás elfogyott.

Singer Henrik: Világnézet. Ára: 1 K.

Máttyis Teutsch János: Linoleum-albuma, száz számozott példány. Ára 25 korona. Amatőr példány merített papíron, a művész sajátkezű nyomásában és kézírásával. Ára 100 kor.

Die AKTION könyvei:

Eine anthologie (1914–16) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Jüngste tschechische Lyrik ára kötve 3 korona 60 fillér.

Gottfried Benn: Fleisch (versek) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Theodor Däubler: Der Hahn (versek) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Franz Jung: Sophie (regény) ára kötve 3 korona 60 fillér.

Franz Jung: Opferung (regény) ára kötve 3 kor. 60 fillér.

Ferdinand Hardeknopf: Lesestücke. Ára kötve 4 kor. 80 fillér.

Carl Einstein: Anmerkungen. Ára 4 kor. 80 fillér.

Alexander Herzen: Erinnerungen. Két kötet ára kötve 25 kor.

Der STURM könyvei:

Herwart Walden: Tanz der Töne (koffa) ára 6 kor.

Herwart Walden: Einblick in der Kunst (64 reprodukcióval) ára 9 kor.

Herwart Walden: Gesammelte Schriften. Ára 4 korona.

August Stramm: Du (szerelmversek) ára 6 kor.

Paul Scheerbarth: Glasarchitectur (tanulmányok) ára 4 korona

Peter Baum: Schützengrabenverse. Ára 6 korona.

Adolf Knoblauch: Die schwarze Fahne (regény) ára 4 kor.

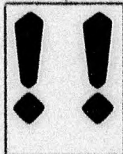
Herman Essig: Überteufel (dráma) ára 5 korona.

Herman Essig: Wetterfrosch (elbeszélés) ára 5 kor.

Sturm-Bücher (sorozat 1–14. sz.-ig):

August Stramm kis drámái, **Lothar Schreyer**, **Pater Baum**, **Age von Kohl**, **Adolf Behne** stb. munkái füzetenként 1 kor. 20 fillér.

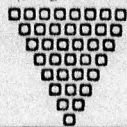
Sturm-levelezőlapok a legújabb francia, angol, orosz, német, spanyol és olasz művészek képeinek és szobrainak reprodukcióival. Ára darabonként 40 fillér. Az egész sorozat 75 darabból áll.

Ujjonnan belépő előfizetőink kívánatra ingyen kapják a „MA” június havi

zeneszámát,

mely **BARTÓK BÉLA** 3 oldalnyi kottáját (dalkompozíció (Ády-versre) közli.

Modern Szinpad

Koronaherceg-utca 6. sz.

UJ MŰSOR:

Május. Tavaszi játék. Irta: *Szép Ernő.*

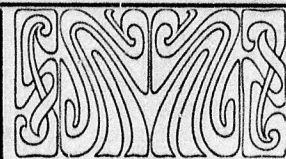
A láthatatlan ember. Komikus tragédia. Irta: *Földes Imre.*

G.-dur koncert. Jelenet. Irta: *Herceg Ferencz.*

A pofon. Bohózat. Irta: *Bródy Miksa.*

Uj Gábor-, Harsányi-, Szenes-tréfák, Szirmai Albert új dalai.

Kezdele pont fél 8 órakor.

DIANA
sósorszesz.

